

Bøgerne medtager helt forbløffende nye ting og giver kyndig besked om dem; selv uafsluttede udgravninger som de nye jyske vikingetidsboplads i Vorbasse, Omgård og Trabjerg er kommet med. Forfatteren erklærer beskedent, at han ikke har foretaget dybtgående undersøgelser af hvert enkelt omtalt fund, men bygger på andres arbejder. Det kan naturligvis ikke være anderledes, men mange artikler er i virkeligheden præget af et grundigt selvstændigt arbejde og en velovervejet stillingtagen til problemerne. De er ofte så appetitvækkende, at man savner litteraturhenvisninger ved den enkelte artikel. Der findes blot en almen, ret kortfattet bogliste. Herudover har begge bind en indledning, et lille illustreret fagleksikon og sted- og personregistre.

Det føles som en mangel, at danske oldtidsminder uden for de nuværende, og i denne saglige sammenhæng irrelevante, grænser af 1658 og 1920 ikke er medtaget. Forfatteren skylder os et bind med Hedeby og Danevirke og med de mange danske runesten, blandt meget andet, øst for Øresund.

Niels Lund

Kirsten Bendixen: *Danmarks Mønt*. (Nationalmuseet, 1976). 109 s.

Som alle Nationalmuseets publikationer fremtræder denne bogs 2. udgave i elegant, iøjenfaldende udstyr. Den er ajourført bl.a. ved på omslaget i smukt farvefoto at gengive den enorme svenske krigsskat, der i 1968 fandtes i Balle på Djursland. Foruden bordsølv og elegante smykker omfattede den 12.121 mønter.

Og hovedsagen, mønterne, behandles i det væsentlige på samme måde som i bogens 1. udgave 1967. I en velskrevet, smukt illustreret fremstilling orienteres museets publikum om møntvæsenets

udvikling i Danmark fra begyndelsen med de første Hedebymønter o. 825 til dronning Margrethe 2.s mønter. Mest omhyggeligt behandles middelalderen, hvor forfatteren tillægger de bevarede mønter den største betydning for den almindelige historieskrivning. Der lægges særlig vægt på at understrege dansk møntvæsenets forhold til udlandet, både ved påvisning af fremmede forbilleder for danske mønttyper og ved omtalen af udenlandske penge, der i perioder var den almindelige valuta i Danmark.

Der er grund til at fremhæve, at forfatteren i det afsluttende kapitel til oversigten over udmøntningerne føjer en kort redegørelse for pengevæsenets udvikling og herunder giver en forbilledlig klar fremstilling af det middelalderlige såkaldte feudale pengevæsen og dets indførelse og udvikling i Danmark. Ikke mindst i kraft af dette afsnit er den elegante lille bog en påmindelse om de muligheder, der ligger i en yderligere udnyttelse af numismatikken i den mere samfundsorienterede historieforskning.

Helge Paludan

Herluf Nielsen: *Skæbnedage og hverdage i dansk middelalder. Diplomatarium Danicum og Danmarks Riges Breve*. (Det danske Sprog- og Litteraturselskab, 1976). 20 s.

Den foreliggende publikation, der vel snarest bør betegnes som en pjece, rummer en kort præsentation af Diplomatarium Danicum/Danmarks Riges Breve, der sammen med Ordbog over det danske Sprog er grundstammen i Sprog- og Litteraturselskabets virksomhed. Den er udgivet 15. oktober 1976 for at bringe dette storværks leder, historikeren og kildeudgiveren C. A. Christensen, en særdeles velfortjent hyldest på 70-årsdagen.

Der er ikke tale om noget videnskabeligt skrift, men om en oversigtsmæssig